

เนเธอร์แลนด์ก้าวสู่การเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้รายใหญ่ที่สุดของโลก

สำนักงานสถิติเนเธอร์แลนด์ (Statistics Netherlands: CBS) เปิดเผยว่า ในปี 2568 เนเธอร์แลนด์กลับขึ้นมาครองตำแหน่งผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้รายใหญ่ที่สุดของโลกอีกครั้ง หลังจากเยอรมนีครองอันดับหนึ่งมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2553 โดยเนเธอร์แลนด์มีมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้รวมประมาณ 15,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงกว่าเยอรมนีซึ่งมีมูลค่าประมาณ 12,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยผลิตภัณฑ์โกโก้ที่รวมอยู่ในสถิติดังกล่าวประกอบด้วย โกโก้บัตเตอร์ ช็อกโกแลต โกโก้แมส ผงโกโก้ เมล็ดโกโก้ และเปลือกเมล็ดโกโก้

แม้เนเธอร์แลนด์และเยอรมนีจะเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้รายใหญ่ของโลกเช่นเดียวกัน แต่โครงสร้างการส่งออกของทั้งสองประเทศแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยประมาณสองในสามของการส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้ของเยอรมนีเป็นช็อกโกแลตสำเร็จรูป ขณะที่การส่งออกของเนเธอร์แลนด์กว่าร้อยละ 75 เป็นผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูป ได้แก่ โกโก้แมส โกโก้บัตเตอร์ และผงโกโก้ ส่วนช็อกโกแลตสำเร็จรูปมีสัดส่วนเพียงประมาณร้อยละ 25 เท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าเนเธอร์แลนด์มีบทบาทสำคัญในฐานะศูนย์กลางการแปรรูปวัตถุดิบโกโก้และผู้ผลิตส่วนประกอบหลักสำหรับอุตสาหกรรมช็อกโกแลตโลก ขณะที่เยอรมนีมีบทบาทเด่นในฐานะผู้ผลิตสินค้าปลายน้ำและช็อกโกแลตสำเร็จรูป

ในช่วงห้าปีที่ผ่านมา มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้ของเนเธอร์แลนด์เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จาก 5,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2563 เป็น 15,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2568 หรือเพิ่มขึ้นเกือบสามเท่า ภายในระยะเวลาเพียงห้าปี โดย CBS ระบุว่าปัจจัยสำคัญมาจากการปรับตัวสูงขึ้นของราคาเมล็ดโกโก้ในตลาดโลก อันเป็นผลจากภาวะผลผลิตลดลงในหลายประเทศผู้ผลิตหลักในแอฟริกาตะวันตก เช่น ไวออร์โคสต์ และกานา ซึ่งได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยและปัญหาการเก็บเกี่ยวต่อเนื่องหลายปี ส่งผลให้ราคาวัตถุดิบโกโก้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากและผลักดันมูลค่าการค้าทั่วโลกให้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ความสำเร็จของเนเธอร์แลนด์ไม่ได้เกิดจากการเป็นประเทศผู้ผลิตโกโก้ แต่เกิดจากการเป็นศูนย์กลางสำคัญของห่วงโซ่อุปทานโกโก้โลกในทุกมิติ ทั้งด้านการนำเข้า การเก็บรักษา การแปรรูป และการกระจายสินค้า โดยเฉพาะท่าเรืออัมสเตอร์ดัมซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นท่าเรือนำเข้าเมล็ดโกโก้ที่ใหญ่ที่สุดของโลก ทำหน้าที่เป็นประตูหลักในการนำเข้าเมล็ดโกโก้จากประเทศผู้ผลิตในแอฟริกาตะวันตก ก่อนส่งต่อเข้าสู่ระบบคลังสินค้าและโรงงานแปรรูปในประเทศ ในปี 2568 เนเธอร์แลนด์นำเข้าโกโก้และของปรุงแต่งจากโกโก้ (พิกัดศุลกากร HS 18) มูลค่ารวม 12,845 ล้านดอลลาร์ โดยมากกว่าร้อยละ 54 เป็นการนำเข้าเมล็ดโกโก้ (HS 1801) ซึ่งสะท้อนบทบาทของประเทศในฐานะฐานการแปรรูปวัตถุดิบต้นน้ำของอุตสาหกรรมโกโก้โลก ทั้งนี้ เนเธอร์แลนด์ยังเป็นผู้นำเข้าเมล็ดโกโก้รายใหญ่ที่สุดของโลกในเชิงปริมาณอีกด้วย สำหรับแหล่งนำเข้าเมล็ดโกโก้หลักของเนเธอร์แลนด์ส่วนใหญ่มาจากประเทศผู้ผลิตในแอฟริกาตะวันตก ได้แก่ ไอวอรีโคสต์ กานา ไนจีเรีย แคเมอรูน และเอกวาดอร์ โดยเพียงไอวอรีโคสต์ประเทศเดียวมีส่วนประมาณร้อยละ 27 ของการนำเข้าโกโก้ทั้งหมดของเนเธอร์แลนด์ ขณะที่ประเทศคู่ค้าหลักด้านการส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้ของเนเธอร์แลนด์ ได้แก่ เยอรมนี เบลเยียม ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ซึ่งล้วนเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมอาหารและช็อกโกแลตขนาดใหญ่

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เนเธอร์แลนด์สามารถรักษาความเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมโกโก้โลกได้ คือ การมีคลังสต็อกอุตสาหกรรมโกโก้ขนาดใหญ่ในเขต Zaanstreek ทางตอนเหนือของกรุงอัมสเตอร์ดัม ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในคลังสต็อกอุตสาหกรรมโกโก้ที่ใหญ่ที่สุดของโลก พื้นที่ดังกล่าวเชื่อมต่อโดยตรงกับท่าเรืออัมสเตอร์ดัม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การนำเข้า การเก็บรักษา การบดและแปรรูปเมล็ดโกโก้ ไปจนถึงการส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีโรงงานแปรรูป ผู้ค้า และคลังสินค้าโกโก้ขนาดใหญ่ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก

เนเธอร์แลนด์ยังเป็นหนึ่งในประเทศที่มีกำลังการแปรรูปโกโก้สูงที่สุดของโลก โดยกระบวนการสำคัญ คือ การบดเมล็ดโกโก้ เพื่อผลิตโกโก้แมส โกโก้บัตเตอร์ และผงโกโก้ ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมช็อกโกแลตทั่วโลก ด้วยเหตุนี้ เนเธอร์แลนด์จึงไม่ได้ส่งออกช็อกโกแลตเป็นหลัก แต่ส่งออกวัตถุดิบที่สำเร็จรูปที่ใช้ในการผลิตช็อกโกแลตและผลิตภัณฑ์อาหารหลากหลายประเภท ประเทศผู้ผลิตช็อกโกแลตรายสำคัญของยุโรป เช่น เยอรมนี เบลเยียม สวิตเซอร์แลนด์ และโปแลนด์ ต่างพึ่งพาวัตถุดิบโกโก้จากเนเธอร์แลนด์ในการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายทั้งในยุโรปและตลาดโลก

หากพิจารณาภาพรวมการค้าทั้งด้านการนำเข้าและการส่งออก จะพบว่าเนเธอร์แลนด์ไม่ได้เป็นเพียงผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์โกโก้รายใหญ่ที่สุดของโลกเท่านั้น แต่ยังเป็นหนึ่งในประเทศที่มีมูลค่าการค้าเมล็ดโกโก้และผลิตภัณฑ์โกโก้รวมสูงที่สุดของโลกอีกด้วย สะท้อนบทบาทของประเทศในฐานะ “Global Cocoa Hub” หรือศูนย์กลางการค้าและแปรรูปโกโก้ระดับโลก ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมช็อกโกแลตระหว่างประเทศ

นอกจากบทบาทในฐานะศูนย์กลางการค้าและการแปรรูปโกโก้โลกแล้ว เนเธอร์แลนด์ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานโกโก้ที่ยั่งยืนมากขึ้น โดยประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน ได้แก่ การตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มา (Traceability) การปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยสินค้าที่ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่า (EU Deforestation Regulation: EUDR) รวมถึงมาตรฐานด้านความยั่งยืนและการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) ซึ่งกำลังเป็นเงื่อนไขสำคัญในการดำเนินธุรกิจโกโก้ในตลาดยุโรป

อย่างไรก็ตาม แม้อำนาจการผลิตโกโก้ที่ปรับตัวสูงขึ้นจะช่วยเพิ่มมูลค่าการส่งออกและการค้าของเนเธอร์แลนด์ในระยะสั้น แต่อุตสาหกรรมโกโก้และช็อกโกแลตของยุโรปยังคงเผชิญความท้าทายจากความผันผวนของวัตุถุติบ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และข้อกำหนดด้านความยั่งยืนที่เข้มงวดมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโกโก้โลกในระยะยาว

บทวิเคราะห์และความเห็น สคต.

สำหรับประเทศไทย แม้จะยังมีสัดส่วนการค้าในตลาดโกโก้ของเนเธอร์แลนด์อยู่ในระดับต่ำ โดยในปี 2568 เนเธอร์แลนด์นำเข้าโกโก้และผลิตภัณฑ์โกโก้จากไทยมูลค่าเพียง 193,628 ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับมูลค่าการนำเข้ารวม 12.845 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ยังมีโอกาสขยายบทบาทในห่วงโซ่อุปทานโกโก้ได้ โดยเฉพาะในกลุ่มเมล็ดโกโก้คุณภาพสูงที่มีแหล่งกำเนิดเฉพาะ (Single Origin) สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคและผู้ผลิตช็อกโกแลตในยุโรปที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพ ความยั่งยืน และความโปร่งใสของแหล่งที่มา

ความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมโกโก้ไทยยังสะท้อนให้เห็นจากความสำเร็จบนเวทีระดับโลก โดยในการประกาศผลรางวัล Cacao of Excellence Awards 2025 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2569 ภายในงาน Chococo Trade Fair ช่วง Amsterdam Cocoa Week 2025 ณ กรุงอัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ โกโก้จากประเทศไทยได้รับการคัดเลือกให้อยู่ในกลุ่ม “Best 50” ของโลก และสามารถคว้ารางวัลรวม 3 รางวัล ได้แก่ รางวัลเหรียญทองจาก Taluang Cocoa จังหวัดนครศรีธรรมราช และ TinTin Chocolate จังหวัดระนอง รวมทั้ง รางวัลเหรียญทองแดงจาก RaiGoNueng จังหวัดชุมพร ความสำเร็จดังกล่าวสะท้อนถึงการพัฒนาคุณภาพโกโก้ไทยอย่างต่อเนื่อง และตอกย้ำศักยภาพของไทยในฐานะแหล่งผลิตโกโก้คุณภาพสูงที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ทั้งในด้านเอกลักษณ์ของรสชาติ คุณภาพเมล็ดโกโก้ และกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน โดยโครงการ Cacao of Excellence ถือเป็นเวทีประกวดระดับนานาชาติที่จัดขึ้นทุกสองปี เพื่อค้นหาเมล็ดโกโก้คุณภาพเยี่ยมจากทั่วโลก ส่งเสริมความหลากหลายทางพันธุกรรม การพัฒนาคุณภาพ และโอกาสทางการตลาดที่ยั่งยืนสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกโกโก้ โดยในปี 2569 มีตัวอย่างโกโก้เข้าร่วมการประเมินจำนวน 191 ตัวอย่าง จาก 45 แหล่งกำเนิดทั่วโลก ก่อนคัดเลือกเป็นรายชื่อ “Best 50” และนำไปผลิตเป็นดาร์กช็อกโกแลตภายใต้มาตรฐานเดียวกันเพื่อพิจารณา รางวัลเหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดง

ความสำเร็จของโกโก้ไทยในงานดังกล่าวช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่เมล็ดโกโก้ไทยในสายตาของผู้นำเข้า ผู้แปรรูป และผู้ผลิตช็อกโกแลตในยุโรป เป็นเครื่องยืนยันถึงศักยภาพและคุณภาพของโกโก้ไทยในระดับสากล และสามารถนำไปใช้เป็นจุดขายสำคัญในการสร้างการรับรู้และขยายโอกาสทางการค้าในตลาดยุโรป โดยเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดโกโก้ไทย ซึ่งควรใช้จุดแข็งด้านคุณภาพ รสชาติ และเอกลักษณ์ของแหล่งผลิต ควบคู่กับการพัฒนามาตรฐานด้านความยั่งยืนและการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าสู่ตลาดพรีเมียมของยุโรปผ่านเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าและการแปรรูปโกโก้ที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเฮก
มิถุนายน 2569